

YUCOM

Komitet pravnik za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucum.org.yu

Kršenje ljudskih prava i demokratije Sistem za rano upozoravanje Newsletter No.8

1. Uskršnja poslanica *Srpske pravoslavne crkve* (SPC) koju je potpisao **Patrijarh Pavle**¹ i koja je pročitana u svim crkvama SPC u svetu, je bila posvećena političkim temama – pre svega onim vezanim za Kosovo - nego temama koje su vezane za duhovna i verska pitanja. U poruci – koja je upućena celoj srpskoj naciji, a ne samo vernicima *Srpske pravoslavne crkve* – kaže se: “U ovim vremenima Uskršnje radosti i Božije milosti za sve, *Srpska pravoslavna crkva* se posebno osvrće na ljudsku nepravdu i nasilje svetskih silnika prema Kosovu i Metohiji, prema Srbiji i prema celoj srpskoj naciji”, i dalje: “Neka naučnici brane Kosovo njihovim naučnim radom. Neka umetnici izraze lepotu i suštinu našeg Kosova i Metohije i kosovskog zaveta u svojim delima. Neka sportisti zavetuju svoje uspehe u sportu Kosovu i Metohiji . Neka roditelju Kosovo i Metohija bude jedna od prvih reči u uspavankama koje će šapnuti svom novorođenom detetu”.

2. Posle inauguracione posete² Beogradu, novi Glavni tužilac haškog tribunala **Serge Bramertz** je 23. aprila izjavio da su mu srpski zvaničnici jasno stavili do znanja “da potraga za preostalim optuženima za ratne zločine za njih ne predstavlja prioritet”.

3. Kada je g. **Zijad Kujović**, stanovnik Palića, grada na severu Vojvodine, pozvao lokalnu policijsku stanicu da ih informiše u vezi sa grafitom šovinističke sadržine koji je pozivao na etnički motivisano nasilje i proterivanje ne-Srba, pripadnici lokalne policije su pokušali da relativizuju ovo krivično delo zamerajući mu što ih je zvao „samo zbog toga” i naredili mu da obriše grafit, a lokalnim opštinskim vlastima zabranili da fotografišu gore navedeni grafit.

4. Zvanične statistike tvrde da u Srbiji trenutno ima oko 1. 000 HIV pozitivnih osoba, dok *Svetska zdravstvena organizacija* (WHO) procenjuje da je ta brojka deset puta veća.

¹ Poruku (koja je emitovana na svim značajnim elektronskim medijima) je u Beogradu pročitao Mitropolit **Amfilohije**, najizgledniji naslednik teško bolesnog devedesettrogodišnjeg Patrijarha, koji je glavni predstavnik tvrde nacionalističke struje o okviru SPC i koji ne propušta nijednu priliku da zloupotrebi crkvu u dnevno-političke svrhe.

² Ipak treba naglasiti da je Glavni tužilac haškog tribunala posetio Beograd u toku oštre predizborne kampanje i to samo dve nedelje pre izbora koji se procenjuju kao ključni i koji će -između ostalog - odrediti pravac i dinamiku unutrašnjeg razvoja Srbije i njene spoljne politike u godinama koje dolaze.

YUCOM

Komiteet pravnik za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.yu

Samo pet promila populacije je testirano na virus HIV-a, HIV pozitivne osobe su diskriminisanе i u okviru sopstvenih porodica, ali i medicinskih institucija kojima se obraćaju za pomoć. *Ministarstvo zdravlja* tvrdi da vlasti “daju sve od sebe da omoguće pacijentima sa HIV virusom medicinsku negu koja je u skladu sa medicinskim dostignućima drugde u svetu ... ali da je ovakva terapija izuzetno skupa i da mi činimo sve što možemo da je učinimo dostupnom svim našim pacijentima”, izjavila je pomoćnica ministra zdravlja **Ivana Mišić**. Njena izjava predstavlja indirektno priznanje da su osobe zaražene HIV virusom dvostruko diskriminisanе: pored toga što su označeni kao “opasnost po okolinu”, oni očigledno ne dobijaju adekvatnu medicinsku pažnju i negu.

5. Grupa građana *Za Čačak* je, u okviru kampanje za lokalne izbore u tom gradu, organizovala pokršćavanje pripadnika romske etničke zajednice koje su dva sveštenika SPC obavila na lokalnoj stočnoj pijaci 28. aprila. Čin je bio usmeren na pokušaj da se što više pripadnika romske populacije koji pripadaju drugačijoj veroispovesti preobrati u pravoslavnu veru, iako to naravno nije saopšteno na taj način. Početni broj od 28 Roma koji su trebalo da budu pokršćeni smanjio se samo na dva pošto je lokalni koordinator za romska pitanja protestovao protiv ove manifestacije, ali i protiv načina na koji je ovaj čin sproveden. Predstavnici Grupe građana *Za Čačak* su optužili koordinatora za “zastrašivanje” i za to “da je upućivao pretnje svojim sugrađanima romske nacionalnosti da im socijalna pomoć neće biti isplaćena ukoliko prihvate da budu pokršćeni”.

6. Dvadeset i četiri lica su uhapšena od strane niške policije dana 24. aprila na pikniku koji je bio upriličen radi proslave rođendana **Adolfa Hitlera**. Privedena lica su kod sebe imala nacističke zastave i druge brojne simbole te ideologije, ali i vatreno oružje. Nijedna optužnica nije podignuta, sem protiv dve osobe - jedne koja je posedovala vatreno oružje i još jedne koja se opirala pri hapšenju. U Srbiji još uvek ne postoji zakon koji zabranjuje isticanje nacističkih simbola.

7. *Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju* (SSP) između Srbije i EU, koji su u Luksemburgu dana 29. aprila potpisali potpredsednik srpske vlade i predstavnici Evropske komisije, nije samo sa entuzijazmom prihvaćen od strane pro-evropski orijentisanih stranaka, grupa, istaknutih javnih ličnosti i javnosti uopšte; usledio je i talas nezadovoljstva i neprijateljskih stavova od strane anti-evropskih snaga koje predvode premijer (tehničke) vlade Srbije i ekstremno nacionalistička *Srpska radikalna stranka* (SRS). Njihova propagandna ofanziva protiv SSP-a, koju karakterišu visok nivo netolerancije, primitivne uvrede i teške optužbe na račun zvaničnika Srbije koji su taj sporazum potpisali, kao što su te, da su oni “izdajnici” koji su na sporazum stavili “Judin pečat” kojim je potvrđena “izdaja Kosova”. U očigledno orkestriranoj medijskoj kampanji EU se predstavlja kao

YUCOM

Komitet pravika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.yu

najveći srpski neprijatelj i ismejava kao degenerisana i dekadentna tvorevina, dok su oni koji podržavaju članstvo Srbije u EU upoređeni sa “svinjama i kravama” koje su, navodno, srećne u EU.

8. Prema zvaničnim statistikama 20% sve dece u Srbiji koja žive u ruralnim oblastima i 50% dece koja pripadaju romskoj populaciji nikada nije ni upisano u osnovnu školu. 20% srpske populacije nije završilo osnovnu školu (koja obuhvata period od prvog do četvrtog razreda), dok obrazovanje dodatnih 25% populacije nije nastavljeno po završavanju osnovne škole. Samo 7% populacije ima fakultetske diplome.

PISA istraživanje koje je sprovedeno u srpskim školama je pokazalo da je skoro 50% petnaestogodišnjaka funkcionalno nepismeno - nedostatak koji ih čini nesposobnim da učestvuju u demokratskim procesima, i da nađu odgovarajuće mesto u sistemu tržišne ekonomije ili da zauzmu bilo koje odgovorno mesto u društvu koje se razvija.

Kao ilustracija o tome šta su prioriteti aktuelne vlade, sledi upoređivanje sredstava kojima raspolažu određena ministarstva i/ili određene vladine agencije u budžetu Republike Srbije za 2008 godinu:

Ministarstvo/Agencija	Budžet	Napomena
Ministarstvo prosvete	117.599.916.000 ³	Uključuje plate za 119.117 nastavnika, profesora i ostalog osoblja
Ministarstvo za telekomunikacije i informatičko društvo	291.565.000	
Ministarstvo nauke	8.259.977.000	
Ministarstvo za kulturu i medije	6.488.412.000	
Ministarstvo odbrane	67.122.295.000	32.900 zaposlenih
Vojna bezbednost	107.055.000	<i>Izdvojeno iz budžeta Ministarstva odbrane</i>
Vojna obaveštajna služba	150.103.000	
Ministarstvo unutrašnjih poslova	45.814.344.000	43.688 zaposlenih
Bezbednosno informativna agencija	3.380.140.000	1.953 zaposlenih
Komisija za istraživanje kršenje ljudskih prava od 1967 godine (“Komisija za lustraciju”)	400.000	<i>Nijedan slučaj do danas nije istražen</i>

³ 1 Evro vredi oko 80 Dinara (RSD).

YUCOM

Komitet pravnik za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.yu

9. Evropska komisija protiv rasizma i netolerancije (ECRI)– telo osnovano od strane Saveta Evrope – je 29. aprila objavila Izveštaj o Srbiji⁴, u kome se tvrdi da u Srbiji vlada atmosfera neprijateljstva prema nacionalnim i etničkim zajednicama. Iako izveštaj ukazuje da je Srbija „preduzela određen broj mera za borbu protiv rasizma i netolerancije, kao što je potpisivanje Konvencije za eliminaciju svih oblika rasne diskriminacije i protokola broj 12 Evropske konvencije o ljudskim pravima koji sadrži opštu anti-diskriminacionu klauzulu”, izveštaj naglašava da „veliki broj mera tek treba da bude preduzet”, a kao najvažnije, da Srbija još uvek nije usvojila iscrpne zakonske odredbe protiv rasne diskriminacije u oblasti građanskog i upravnog prava”.

Izveštaj kritikuje brojne odredbe srpskog *Ustava*, odredbe o Zakonu o crkvama i verskim zajednicama koje su diskriminatorski usmerene prema “članovima ne-tradicionalnih verskih zajednica”, selektivnu primenu Krivičnog zakonika u slučajevima napada na pripadnike ne-srpskih zajednica, tretman Roma, Aškalija i Egipćana u unutrašnjosti zemlje i neuspeh države da im, između ostalog, obezbedi identifikaciona dokumenta koja su im potrebna da ostvare prava kao što su pravo na stanovanje, obrazovanje, zaposlenje i diskriminatorski tretman i td.

ECRI poziva srpske vlasti da osiguraju da nastavne programe u svim školama obuhvata i građansko vaspitanje (trenutno alternativni predmet verskom obrazovanju), kao i da ljudska prava treba da postanu deo obrazovnog procesa na svim nivoima. U ovom svetlu, ECRI je preporučio da nastavnici i profesori, kao i pripadnici policijske i pravosudne vlasti dobiju odgovarajući trening. Izveštaj navodi da je anti-semitizam, neprijateljstvo prema ostalim religijama i generalno prema osobama i grupama koji misle i ponašaju se različito od dominantno nacionalističkog i ksenofobičnog mejnstrima. Izveštaj od vlasti traži da usklade zakonodavstvo i izvrše primenu istog u ovim osetljivim temama.

ECRI dalje navodi da još uvek nema nezavisne institucije ili tela koje bi se bavilo žalbama koje se tiču neprihvatljive prakse medija u ovoj oblasti, i prepuručuje da vlasti preduzmu korake da pravne sankcije koje se tiču govora mržnje postanu primenljive protiv novinara koji krše pravila koja su predviđena zakonom.

EWS tim je pripremio vanredan broj *Newslettera* sa rezimeom istraživanja GejStrejt alijanse i CeSID-a o homofobiji na engleskom jeziku. Prikaz celog istraživanja na našem jeziku može se pogledati na adresi: http://www.gsa.org.rs/cms-run/press/pdf/istrazivanje_ljudska_lbgt_2008_za_gsa_cesid.pdf

⁴ Ceo tekst možete pogledati na: http://www.coe.int/t/e/human_rights/ecri/1-ecri/2-country-by-country_approach/serbia/Serbia%20report%20-%20Serbe.pdf

YUCOM

Komitet pravnika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights

17 Svetogorska Street, 11000 Belgrade, Republic of Serbia Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980

e-mail yucomoffice@gmail.com

www.yucom.org.yu

Supported by Open Society Institute
